

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	3
3. Προϋποθέσεις και διαδικασία εγγραφής υποψηφίων διδασκτόρων	4
4. Ορισμός και σύνθεση τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής	4
5. Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών	5
6. Διάρκεια διδακτορικών σπουδών	6
7. Παρακολούθηση της προόδου της διδακτορικής διατριβής	7
8. Συγγραφή της διδακτορικής διατριβής	8
9. Τελική αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής	8
10. Καθομολόγηση διδάκτορος	10
11. Άλλα θέματα	11
12. Έναρξη ισχύος του κανονισμού	11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. Υπόδειγμα αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής	12
II. Υπόδειγμα ερευνητικής πρότασης	13
III. Οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής	14
IV. Υπόδειγμα εξώφυλλου	20
V. Υπόδειγμα εσώφυλλου 1	21
VI. Υπόδειγμα εσώφυλλου 2 (εσώφυλλο 1 στα αγγλικά)	23
VII. Πρακτικό αξιολόγησης διδακτορικής διατριβής	24

1. Εισαγωγή

Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι ο ανώτατος μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών που απονέμουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η διαδικασία απονομής του διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 3685/2008 (άρθρο 9).

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης ο τίτλος απονέμεται στον υποψήφιο διδάκτορα με την επιτυχή ολοκλήρωση διδακτορικών σπουδών, οι οποίες περιλαμβάνουν εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, παρακολούθηση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων και μαθητεία στην ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων (συνολικά 180 ECTS).

Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής συνίσταται στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρουσίαση πρωτογενούς ακαδημαϊκής έρευνας υψηλού επιπέδου σε μια συγκεκριμένη πτυχή ενός γνωστικού αντικειμένου. Η διδακτορική διατριβή πρέπει να είναι πρωτότυπη και να αποτελεί σημαντική συμβολή στη γνώση του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου.

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι διδακτορικές σπουδές αποβλέπουν στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας επιστημονικής έρευνας και στην κατάρτιση επιστημόνων ικανών να συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, της έρευνας και των εφαρμογών στο πεδίο της εκπαίδευσης. Επιπλέον, συμβάλλουν στην προαγωγή της ερευνητικής παραγωγής τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο και αποτελούν για το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο πηγή ακαδημαϊκού κύρους και διεθνούς διάκρισης.

Η επιτυχής ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών προϋποθέτει την ικανότητα αυτόνομης επιστημονικής εργασίας στην έρευνα του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου και πιστοποιεί την επιστημονική εξειδίκευση του συγγραφέα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών ο/η φοιτητής/ρια:

- θα διαθέτει συστηματική κατανόηση του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου και γνώση των μεθόδων έρευνας που συνδέονται με αυτό,
- θα είναι σε θέση να σχεδιάζει, να εφαρμόζει και να αξιολογεί μια ερευνητική διαδικασία,
- θα μπορεί να αναλύει κριτικά, να αξιολογεί και να συνθέτει νέες ιδέες σε θέματα του πεδίου της έρευνάς του,
- θα είναι σε θέση να υποστηρίζει με αποτελεσματικό τρόπο στην εκπαιδευτική, επιστημονική και ευρύτερη κοινότητα γνώσεις, συμπεράσματα και εφαρμογές που προκύπτουν από τη σύγχρονη έρευνα στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο.
- θα είναι ικανός/ή να συμβάλλει, εντός ακαδημαϊκών και επαγγελματικών πλαισίων, στην εξέλιξη της γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της δραστηριοποίησής του.

3. Προϋποθέσεις και διαδικασία εγγραφής υποψήφιων διδασκόντων

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) ελληνικών ΑΕΙ ή κάτοχοι ΜΔΕ πανεπιστημίων της αλλοδαπής με αναγνώριση ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποδοχή του υποψήφιου διδάκτορα αποτελεί η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, οπωσδήποτε εκείνης στην οποία υπάρχει εκτεταμένη βιβλιογραφία για το αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο.

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σχετική αίτηση¹ στη Γραμματεία του Τμήματος (βλ. υπόδειγμα στο Παράρτημα Ι) στις αρχές του χειμερινού εξαμήνου (1/9 – 31/10) ή του εαρινού (1/2 – 31/3). Στην αίτηση προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές το αντικείμενο της διατριβής και επισυνάπτονται τα παρακάτω δικαιολογητικά: επικυρωμένα αντίγραφα των ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών, βιογραφικό σημείωμα, αποδεικτικό επάρκειας ξένης γλώσσας, ερευνητική πρόταση έκτασης 3.000 λέξεων (βλ. υπόδειγμα στο Παράρτημα ΙΙ) και αποδεικτικά τυχόν ερευνητικής δραστηριότητας.²

Η αποδοχή της αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής γίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης, εφόσον ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται παραπάνω, μετά από γνωμοδότηση του εν δυνάμει επιβλέποντος καθηγητή και θετική εισήγηση του Τομέα του Τμήματος στον οποίον υπάγεται το αντικείμενο της προτεινόμενης διατριβής.

4. Ορισμός και έργο της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντος και εισήγηση του αντίστοιχου Τομέα, τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή (ΣΕ). Η ΣΕ είναι αρμόδια για τον καθορισμό του θέματος σε συνεργασία με τον υποψήφιο, την καθοδήγηση, την παρακολούθηση της προόδου της διδακτορικής διατριβής, τη διαμορφωτική και την τελική της αξιολόγηση.

Η ΣΕ απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, ο οποίος είναι καθηγητής του Τμήματος και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του μόνιμου επίκουρου καθηγητή, και δύο άλλους καθηγητές ή λέκτορες του οικείου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή και αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ. Μέλη της ΣΕ μπορεί να είναι ομότιμοι καθηγητές του Τμήματος, καθώς και ερευνητές από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή

---

¹ Η αίτηση υποβάλλεται ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του ενδιαφερόμενου καθηγητή.

² Ο έλεγχος ως προς την πληρότητα και την εγκυρότητα των δικαιολογητικών καθώς και η αρχειοθέτηση των εγγράφων που αφορούν στη διαδικασία εκπόνησης μιας διδακτορικής διατριβής είναι ευθύνη της Γραμματείας του Τμήματος.

επιστημονική ειδικότητα με αυτήν στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του. Τουλάχιστον δύο από τα μέλη της επιτροπής ανήκουν στο Τμήμα.

Ως μέλη της ΣΕ είναι δυνατόν να ορίζονται καθηγητές και λέκτορες που βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή συντρέχει σοβαρός λόγος, είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντος καθηγητή ή μέλους της ΣΕ, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΓΣΕΣ και ύστερα από σχετικό αίτημα της ΣΕ, το οποίο υποβάλλεται μετά από συνεργασία με τον υποψήφιο και τον επιβλέποντα.

Ένας καθηγητής μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) υποψήφιους διδάκτορες.

Σε περίπτωση μετακίνησης ή εκλογής καθηγητή στο Τμήμα, οι υποψήφιοι διδάκτορες που επέβλεπε στο Τμήμα προέλευσης μπορούν να ζητήσουν την εγγραφή τους για διδακτορικές σπουδές στο Τμήμα υπό την επίβλεψή του, με τις προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η ΓΣΕΣ μπορεί να αναγνωρίσει τον χρόνο εκπόνησης της διατριβής στο Τμήμα προέλευσης.

5. Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του κύκλου διδακτορικών σπουδών και την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος οι υποψήφιοι διδάκτορες πρέπει να συμπληρώσουν τουλάχιστον 180 πιστωτικές μονάδες, η κατανομή των οποίων εμφανίζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αντικείμενο	Πιστωτικές μονάδες
Α. Παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση μαθημάτων του προπτυχιακού και κυρίως του μεταπτυχιακού κύκλου	Μέγιστο 20
Β. Μαθητεία στην ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων	Μέγιστο 20
Γ. Φροντιστηριακή/ Εργαστηριακή υποστήριξη μαθημάτων του προπτυχιακού ή/και του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών	Μέγιστο 20
Δ. Δημοσιεύσεις	Μέγιστο 20
Ε. Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής	Μέγιστο 140

* Ο επόπτης της ΔΔ μπορεί να αναγνωρίσει μέρος ή το σύνολο των 20 μορίων σε υποψήφιο διδάκτορα ο/η οποίος/α κρίνει ότι έχει καλύψει όλα τα μαθήματα του προπτυχιακού ή του πρώτου μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών που απαιτούνται για τη συγκρότηση της κατάλληλης υποδομής γνώσεων για την απρόσκοπτη εκπόνηση της ΔΔ.

Α. Παρακολούθηση μαθημάτων

Πρόκειται για μαθήματα που επιλέγονται από τον επιβλέποντα καθηγητή σε συνεργασία με τον υποψήφιο και καλύπτουν γνωστικά αντικείμενα τα οποία κρίνονται σημαντικά για την προετοιμασία και την επιστημονική συγκρότηση του υποψηφίου, εφόσον δεν έχουν καλυφθεί ή έχουν καλυφθεί ανεπαρκώς κατά τις προηγούμενες σπουδές του υποψηφίου. Προτεραιότητα δίνεται σε μαθήματα μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος και ιδιαίτερα σε εκείνα που

αφορούν ζητήματα μεθοδολογίας της έρευνας και ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων. Τα μαθήματα μπορεί να επιλεγούν και από αναγνωρισμένα μεταπτυχιακά προγράμματα άλλων Τμημάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει έγγραφη συναίνεση του επιβλέποντος καθηγητή.

B. Μαθητεία ανάπτυξης ερευνητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων

Η μαθητεία αφορά τη συμμετοχή του υποψήφιου διδάκτορα σε ακαδημαϊκές δράσεις που προσφέρουν τη δυνατότητα αξιοποίησης της θεωρητικής γνώσης σε πραγματικές συνθήκες, όπως: συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα με υποχρέωση παραδοτέων από τον υποψήφιο, σχεδιασμός και υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση παρεμβατικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, κ.ά. Η μαθητεία εποπτεύεται και επιβεβαιώνεται από τον επιβλέποντα καθηγητή.

Γ. Φροντιστηριακή/ Εργαστηριακή υποστήριξη μαθημάτων προπτυχιακού/ μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών

Πρόκειται για την πραγματοποίηση φροντιστηριακών/ εργαστηριακών μαθημάτων ή γενικότερα υποβοηθητικού / υποστηρικτικού έργου για μαθήματα του προπτυχιακού ή/και του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών που προσφέρονται στο Τμήμα, συγγενών προς την επιστημονική περιοχή όπου εργάζεται ο υποψήφιος. Η ανάθεση του συγκεκριμένου έργου γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται μετά από σχετική πρόταση του επόπτη καθηγητή.

Δ. Δημοσιεύσεις

Αποτελεί υποχρέωση του υποψήφιου διδάκτορα η δημοσίευση των παρακάτω εργασιών που συνδέονται με τη διδακτορική διατριβή:

- Μία (1) δημοσίευση* σε διεθνές ή εθνικό επιστημονικό περιοδικό** με κριτές και
- Μία (1) συμμετοχή σε εθνικό ή διεθνές συνέδριο***.

* Αρκεί βεβαίωση οριστικής αποδοχής δημοσίευσης από το περιοδικό.

**Σε περίπτωση open access περιοδικού, στο οποίο υπάρχει χρηματική συνδρομή, αυτό θα πρέπει να διαθέτει συντελεστή αναγνωσιμότητας (δείκτης επιρροής – impact factor).

*** Τα πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων θα πρέπει να περιλαμβάνουν το πλήρες κείμενο της εργασίας ή εκτεταμένη περίληψη, αν δεν προβλέπεται η έκδοση τέτοιων πρακτικών.

Η επαρκής ανταπόκριση του υποψήφιου στα ανωτέρω και στο σύνολο των υποχρεώσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του.

Με πρόταση της ΓΣΕΣ του Τμήματος και κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους διδάκτορες η επικουρία καθηγητών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, με ωριαία αντιμισθία που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ιδρύματος.

6. Διάρκεια των διδακτορικών σπουδών

Η χρονική διάρκεια των διδακτορικών σπουδών που οδηγούν στην λήψη του διδακτορικού διπλώματος, συμπεριλαμβανομένης της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Συμβουλευτικής Επιτροπής από τη ΓΣΕΣ. Πρόθεση του Τμήματος είναι ο μέγιστος χρόνος να μην υπερβαίνει τα έξι ημερολογιακά έτη.

Ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί να ζητήσει αναστολή σπουδών έως και δύο φορές κατά τη διάρκεια των σπουδών του, μέγιστης διάρκειας συνολικά δύο ετών. Η ΓΣΕΣ κρίνει τη σοβαρότητα των λόγων της αναστολής. Σε περίπτωση έγκρισης, ο υποψήφιος μπορεί να συνεχίσει τις σπουδές του μετά το χρονικό διάστημα της αναστολής, σύμφωνα με τους όρους που ίσχυαν κατά την αποδοχή της αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

7. Παρακολούθηση της προόδου της διδακτορικής διατριβής³

Σε χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) ημερολογιακό έτος από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας αναμένεται να υποβάλει εκ νέου την ερευνητική του πρόταση, επεκτείνοντας, εξειδικεύοντας ή αναθεωρώντας την αρχική, την οποία υπέβαλε με την αίτησή του.

Η ΣΕ είναι αρμόδια για την έγκριση της ερευνητικής πρότασης και ενημερώνει εγγράφως τη ΓΣΕΣ. Σε περίπτωση απόρριψης ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει αναθεωρημένη πρόταση εντός εξαμήνου. Αν και η νέα πρόταση δεν γίνει δεκτή, με απόφαση της ΓΣΕΣ ο υποψήφιος διαγράφεται.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα, που δεν μπορεί να υπερβαίνουν τα τρία εξάμηνα, ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει προφορικά ενώπιον της ΣΕ το έργο που έχει πραγματοποιήσει κατά το αμέσως προηγούμενο διάστημα. Η παρουσίαση πραγματοποιείται σε ανοικτή συνεδρία, την οποία καλούνται να παρακολουθήσουν καθηγητές και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος αλλά και άλλων Τμημάτων του πανεπιστημίου, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο. Η ακριβής ημερομηνία, η ώρα και ο

---

³ Η εποπτεία των ενεργειών που συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα ενότητα, καθώς και η τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησής τους αποτελούν ευθύνη του επιβλέποντος καθηγητή, ο οποίος αναμένεται να συνεργαστεί με τον υποψήφιο διδάκτορα προς την κατεύθυνση αυτή.

τόπος της παρουσίασης γνωστοποιούνται στους ενδιαφερομένους με ανακοίνωση-πρόσκληση του επιβλέποντος καθηγητή.

Η ΣΕ, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, στο τέλος του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους (Ιούνιο και Ιανουάριο αντιστοίχως), υποβάλλει στη ΓΣΕΣ του Τμήματος ετήσια έκθεση προόδου, πρωτότυπα υπογεγραμμένη και από τα τρία μέλη. Την ευθύνη σύνταξης της έκθεσης έχει ο επιβλέπων καθηγητής. Η πρώτη έκθεση προόδου υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση του πρώτου έτους σπουδών του υποψηφίου. Στην έκθεση παρουσιάζεται το έργο που ολοκληρώθηκε κατά το προηγούμενο έτος αλλά και η ευρύτερη επιστημονική δραστηριότητα του υποψηφίου διδάκτορα και τίθενται οι στόχοι του επόμενου έτους. Η ΣΕ μπορεί να προτείνει κατευθύνσεις εργασίας που εναρμονίζονται με τους στόχους της διατριβής και καθιστούν ορατή την πρόοδο της διατριβής.

Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου συζητούνται στην πρώτη ΓΣΕΣ μετά την κατάθεσή τους. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί ετήσια έκθεση προόδου για κάποιον υποψήφιο διδάκτορα εντός του προβλεπόμενου χρόνου, η Γραμματεία του Τμήματος ενημερώνει εγγράφως τον υποψήφιο διδάκτορα και την ΣΕ, προκειμένου να προβούν σε κατάθεσή της. Αν και πάλι δεν υποβληθεί σχετική έκθεση εντός δύο μηνών, ο Πρόεδρος θέτει το θέμα στη ΓΣΕΣ, η οποία αποφασίζει σχετικά.

Μετά από εισήγηση της ΣΕ η ΓΣΕΣ μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή υποψηφίου διδάκτορα του οποίου η πρόοδος κρίνεται ανεπαρκής. Διαγραφή υποψηφίου διδάκτορα μπορεί να προκύψει και μετά από σχετικό αίτημα του ίδιου.

Το θέμα της διδακτορικής διατριβής μπορεί να τροποποιηθεί, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της ΣΕ (πρωτότυπα υπογεγραμμένης) προς τον Τομέα και απόφαση της ΓΣΕΣ, μέχρι και τρεις μήνες πριν από την υποστήριξη της διατριβής.

8. Συγγραφή της διδακτορικής διατριβής

Για τη συγγραφή της διδακτορικής διατριβής ακολουθούνται οι οδηγίες που παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

Με απόφαση της ΓΣΕΣ, μετά από εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή και συμφωνία της ΣΕ και του υποψηφίου διδάκτορα, ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, εφόσον δεν είναι η ελληνική.

9. Τελική αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής

Ο υποψήφιος καταθέτει στην ΣΕ την διδακτορική διατριβή στην προτελική της μορφή και μετά τη γνωμάτευση της ΣΕ προχωρεί στην τελική συγγραφή για την υποβολή της στα μέλη τη Εξεταστικής Επιτροπής.

Η ΣΕ, εφόσον ο υποψήφιος έχει ανταποκριθεί με συνέπεια στο σύνολο των υποχρεώσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό και με την προϋπόθεση ότι έχουν κατατεθεί τουλάχιστον τρεις (3) ετήσιες εκθέσεις προόδου, υποβάλλει στην

ΓΣΕΣ, μέσω του Τομέα, εισηγητική έκθεση και αίτηση για ορισμό επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (ΕΕ).

Η ΓΣΕΣ, ύστερα από εισήγηση του Τομέα, ορίζει την επταμελή ΕΕ. Στην ΕΕ συμμετέχουν τα τρία μέλη της ΣΕ και άλλοι τέσσερις καθηγητές ή λέκτορες πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής ή αποχωρήσαντες λόγω υπέρβασης ορίου ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ. Από τα επτά (7) μέλη της ΕΕ τρία (3) ανήκουν κατά το δυνατόν στις δύο πρώτες βαθμίδες. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτήν στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

Πρόεδρος της επταμελούς ΕΕ ορίζεται ο επιβλέπων καθηγητής.

Η διατριβή κατατίθεται πριν από την κρίση σε επτά (7) αντίτυπα στη γραμματεία, η οποία αναλαμβάνει την αποστολή της στα μέλη της επιτροπής. Η διατριβή δύναται να υποβληθεί και σε ψηφιακή μορφή (pdf) και να διανεμηθεί μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Ο χρόνος που μεσολαβεί από την κατάθεση μέχρι και την ημερομηνία της εξέτασης δεν πρέπει να είναι μικρότερος των έξι (6) εβδομάδων.

Η ΕΕ, αφού μελετήσει το κείμενο της διατριβής, ορίζει με απόφασή της την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της δημόσιας παρουσίασης της διατριβής και της προφορικής δοκιμασίας του υποψήφιου διδάκτορα.

Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στον υποψήφιο και στη Σχολή και ανακοινώνεται οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας παρουσίασης.

Η παρουσίαση της διδακτορικής διατριβής γίνεται δημόσια ενώπιον της ΕΕ. Ο υποψήφιος αναπτύσσει το θέμα μέσα σε τριάντα λεπτά και απαντά σε ερωτήσεις της ΕΕ. Η συνολική διάρκεια παρουσίασης και ερωταποκρίσεων δεν μπορεί να ξεπερνά τις τρεις ώρες. Μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας ο υποψήφιος και το ακροατήριο αποχωρούν και ακολουθεί η διαδικασία της τελικής κρίσης της διατριβής και της υποστήριξής της.

Κριτήρια για την έγκριση της διατριβής είναι:

- η πρωτοτυπία της διατριβής,
- η ουσιαστική της συμβολή στην πρόοδο της επιστήμης,
- η πληρότητα της έρευνας που προηγήθηκε,
- η συστηματικότητα στην ανάπτυξη και τη διάρθρωση της διατριβής,
- η μεθοδικότητα στον τρόπο εργασίας και στην αξιοποίηση των πηγών και της βιβλιογραφίας,
- η ορθότητα και η σαφήνεια στη γλωσσική διατύπωση και
- η ευστοχία των απαντήσεων του υποψηφίου στις ερωτήσεις της ΕΕ

Η ΕΕ κρίνει τον βαθμό ανταπόκρισης της διατριβής στα παραπάνω κριτήρια και αποφασίζει για την απονομή του τίτλου του διδάκτορα στον υποψήφιο με φανερή

ψηφοφορία. Το αποτέλεσμα θεωρείται θετικό, εάν ψηφίσουν υπέρ της έγκρισης της διατριβής τουλάχιστον πέντε μέλη της επιτροπής.

Εφόσον το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας είναι θετικό, η ΕΕ αποφασίζει για τον βαθμό με βάση την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Η διδακτορική διατριβή βαθμολογείται σύμφωνα με την ισχύουσα κλίμακα («άριστα», «λίαν καλώς» και «καλώς»). Επί ισοψηφίας επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία. Αν και πάλι υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Μετά την έγκριση της διδακτορικής διατριβής, με ευθύνη του Προέδρου της ΕΕ, συντάσσεται το πρακτικό για τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της τελικής αξιολόγησής της, υπογράφεται από το σύνολο των μελών της ΕΕ και διαβιβάζεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός το πολύ δέκα ημερών (βλ. υπόδειγμα πρακτικού στο Παράρτημα VII). Στο πρακτικό καταγράφονται με συντομία και σαφήνεια η διαδικασία της παρουσίασης και τα κύρια σημεία της συζήτησης. Καταχωρούνται επίσης, εφόσον υπάρχουν, συστάσεις ή επιφυλάξεις μελών της επιτροπής, καθώς και ιδιαίτερες αξιολογήσεις. Το μέλος ή τα μέλη της ΕΕ που ενδεχομένως μειοψήφησαν καταθέτουν αναλυτικό σημείωμα, στο οποίο εξηγούν τους λόγους της διαφωνίας τους. Το σημείωμα αυτό συνοδεύει το πρακτικό.

Το αποτέλεσμα της τελικής αξιολόγησης μπορεί να είναι:

1. Χορήγηση του τίτλου με αποδοχή της διατριβής ως έχει.
2. Χορήγηση του τίτλου μετά από εκ νέου υποβολή της διατριβής με ελάχιστες διορθώσεις (μέσα σε διάστημα δύο μηνών), χωρίς εκ νέου δημόσια υποστήριξη.
3. Υπόδειξη για σημαντικές διορθώσεις στο κείμενο και εκ νέου υποβολή της διατριβής για αξιολόγηση σε διάστημα έξι (6) μηνών, με ή χωρίς εκ νέου δημόσια υποστήριξη.
4. Μη απονομή του τίτλου.

Την ευθύνη των περιπτώσεων 2 και 3 έχουν ο επιβλέπων και τα μέλη της ΣΕ.

Στην εξαιρετική περίπτωση που τα μέλη της ΕΕ διαφωνήσουν, η ΓΣΕΣ ορίζει τριμελή επιτροπή, ανεξάρτητη από τα μέλη της επταμελούς, η οποία αναλαμβάνει να μελετήσει τη διατριβή, να εξετάσει τις ενστάσεις των μελών της ΕΕ και να αποφανθεί για το αποτέλεσμα.

Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει το δικαίωμα να υποβάλει ένσταση εντός τριών (3) ημερών για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Η ένσταση εξετάζεται από τη ΓΣΕΣ.

Μετά την έγκριση της διδακτορικής διατριβής ο υποψήφιος διδάκτορας, προκειμένου να του χορηγηθεί ο τίτλος, υποχρεούται να καταθέσει, επί αποδείξει, από ένα αντίτυπο της διατριβής σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή (CD-ROM) στον οικείο Τομέα και στη βιβλιοθήκη της Σχολής. Επίσης καταθέτει στη Γραμματεία ένα αντίτυπο σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή και συμπληρωμένο το «Απογραφικό Δελτίο του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών», προκειμένου να προωθηθούν

στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Στα μέλη της ΕΕ ο υποψήφιος προωθεί την τελική μορφή της διατριβής σε ψηφιακή μορφή.

Στον διδάκτορα χορηγείται από τη Γραμματεία του Τμήματος πιστοποιητικό απονομής του διδακτορικού διπλώματος.

Πριν από την καθομολόγηση του υποψήφιου διδάκτορα μπορεί να του χορηγηθεί από τη Γραμματεία του Τμήματος βεβαίωση για την επιτυχή αποπεράτωση της όλης διαδικασίας.

Η μεμβράνη του διδακτορικού διπλώματος υπογράφεται από τον πρύτανη, τον πρόεδρο και την γραμματέα και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του Τμήματος.

10. Καθομολόγηση διδάκτορος

Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται αυτοδίκαια από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος με καθομολόγηση του υποψηφίου, αφού διαβαστεί από τον Πρόεδρο το πρακτικό της Εξεταστικής Επιτροπής. Στη συνεδρίαση παρίσταται ο Πρύτανης ή ένας από τους Αναπληρωτές Πρύτανη του ΔΠΘ ή ο Κοσμήτορας της Σχολής.

Σε περίπτωση που οι διδάκτορες είναι παραπάνω από ένας απαγγέλλουν τον όρκο ταυτόχρονα.

Για όσους δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους.

11. Άλλα θέματα

Α. Τα πνευματικά δικαιώματα της διδακτορικής διατριβής ανήκουν στον συγγραφέα και στο Τμήμα, το οποίο εκπροσωπείται από τον επιβλέποντα καθηγητή. Η αξιοποίηση των δεδομένων ανήκει από κοινού στον υποψήφιο διδάκτορα και στον επιβλέποντα καθηγητή και καθορίζεται στο σχετικό συμφωνητικό που συνυπογράφεται.

Β. Για οποιαδήποτε επιστημονική δημοσίευση σχετική με το υλικό και τα δεδομένα της διατριβής κατά τη διάρκεια ή μετά την ολοκλήρωσή της θα πρέπει να υπάρχει σχετική έγγραφη συμφωνία μεταξύ του επιβλέποντος καθηγητή και του υποψηφίου διδάκτορα.

Γ. Σε περιπτώσεις λογοκλοπής⁴, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, η ΓΣΕΣ μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του υποψηφίου διδάκτορα. Σε

---

⁴ Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή ή η χρησιμοποίηση δημοσιευμένης ή μη εργασίας άλλου συγγραφέα (ή μέρους αυτής) χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψηφίου, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της ΓΣΕΣ για διαγραφή του. Ο υποψήφιος διδάκτορας, όπως γενικά ο συγγραφέας κάθε επιστημονικής εργασίας, υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

περίπτωση που διαπιστωθεί λογοκλοπή μετά τη λήψη του διδακτορικού διπλώματος, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί ανακαλείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΓΣΕΣ.

12. Έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού

Η ισχύς του παρόντος κανονισμού αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Για τους υποψήφιους διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 ισχύουν οι διατάξεις του προηγούμενου κανονισμού.

*ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Υπόδειγμα αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής
διατριβής*

Προς τη Συνέλευση
του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Αλεξανδρούπολη, ...

**ΑΙΤΗΣΗ
ΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ**

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνοματεπώνυμο:	Παρακαλώ να δεχθείτε την αίτησή μου
Όνομα πατρός:	για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής
Διεύθυνση μόνιμης κατοικίας:	στο αντικείμενο .....
Σταθερό τηλέφωνο:	.....
Κινητό τηλέφωνο:	και με επιβλέποντα καθηγητή τον/την κ. .....
Δ/ση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:	Δηλώνω ότι είμαι κάτοχος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης .....
	Υποβάλλω συνημμένα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Ο/Η αιτών/ούσα

.....
(υπογραφή)

Συνημμένα:

1. Επικυρωμένα αντίγραφα ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Ερευνητική πρόταση

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ**

I. Ταυτότητα της διδακτορικής διατριβής

Όνοματεπώνυμο υποψηφίου/ας: .....

Όνοματεπώνυμο επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/ριας: .....

Προσδιορισμός ερευνητικής περιοχής: .....

II. Ανάλυση της ερευνητικής περιοχής

.....

III. Περιγραφή της μεθοδολογίας

.....

IV. Προσδιορισμός της πρωτοτυπίας της διατριβής

.....

V. Συμβολή της διατριβής στην πρόοδο της επιστήμης

.....

Ο/Η υποψήφιος/α
[Ημερομηνία και υπογραφή]

.....

Γνωμοδότηση από τον εν δυνάμει επιβλέποντα καθηγητή

.....
.....

[Ημερομηνία,
ονοματεπώνυμο, και υπογραφή]

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής⁵

Το κείμενο της διδακτορικής διατριβής απαρτίζεται τυπικά από τα ακόλουθα μέρη: εξώφυλλο, εσώφυλλα (1 και 2), πίνακα περιεχομένων, περίληψη, abstract, ευχαριστίες (προαιρετικά), εισαγωγή, θεωρητικό/βιβλιογραφικό μέρος (διαρθρωμένο σε κεφάλαια και ενότητες), εμπειρικό μέρος (αποτελούμενο από τα κεφάλαια: μεθοδολογία, ανάλυση δεδομένων και αποτελέσματα, συζήτηση και συμπεράσματα), βιβλιογραφία, παραρτήματα και ευρετήρια εικόνων και πινάκων (είτε μετά τον πίνακα περιεχομένων ή πριν από τα παραρτήματα).

Εξώφυλλο: Περιλαμβάνει την επωνυμία του Ιδρύματος, το Τμήμα και τον Τομέα όπου εκπονήθηκε η εργασία (στην κορυφή της σελίδας, μέγεθος γραμματοσειράς 14 στιγμές, έντονα). Στη συνέχεια, τον τίτλο της εργασίας και αμέσως μετά τον χαρακτηρισμό της εργασίας «Διδακτορική διατριβή» (περίπου 1/3 από την κορυφή της σελίδας, μέγεθος γραμματοσειράς 16 στιγμές, έντονα, κεντραρισμένα). Ακολούθως παρατίθενται το ονοματεπώνυμο και ο ΑΕΜ του/των συγγραφέα/ων και αμέσως μετά ο επιβλέπων καθηγητής ως ακολούθως: «Επιβλέπων/ουσα: Όνομα, Επώνυμο, ιδιότητα» (μέγεθος γραμματοσειράς 14 στιγμές). Στο κάτω μέρος της σελίδας αναφέρεται ο τόπος και η χρονολογία συγγραφής της εργασίας (μέγεθος γραμματοσειράς 14 στιγμές, κεντραρισμένα) (βλ. Παράρτημα ΙV).

Εσώφυλλο 1: Περιλαμβάνει όσα και το εξώφυλλο και, επιπλέον, τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, τα υπόλοιπα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και το ακόλουθο κείμενο (κεντραρισμένο, μέγεθος γραμματοσειράς 12 στιγμές): «*Η εργασία υποβλήθηκε στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης για την απόκτηση του διδακτορικού τίτλου σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής.*» (βλ. Παράρτημα V).

Στην πίσω όψη του εσωφύλλου 1 παρατίθενται με τη σειρά τα ακόλουθα κείμενα:

1) Τρεις γραμμές από την κορυφή της σελίδας, μέγεθος γραμματοσειράς 12 στιγμές:

«Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © [όνομα και επώνυμο φοιτητή/ριας, έτος ολοκλήρωσης της εργασίας]

Η έγκριση της διδακτορικής διατριβής από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης δεν δηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων του/της/των συγγραφέα/ων.»

2) Τρεις γραμμές μετά την τελευταία πρόταση των πνευματικών δικαιωμάτων, μέγεθος γραμματοσειράς 12 στιγμές:

---

⁵ Στον παρόντα οδηγό αναφέρονται μόνο τα πλέον βασικά στοιχεία συγγραφής μιας διδακτορικής διατριβής. Επιμέρους ζητήματα στυλ γραφής, τεχνικών ζητημάτων και γλωσσικής επιμέλειας αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας με τον επιβλέποντα καθηγητή, καθώς οριοθετούνται από τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε επιστημονικού πεδίου αναφοράς της μελέτης.

«Υπεύθυνη Δήλωση»

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της διδακτορικής διατριβής και ότι κάθε βοήθεια που προσφέρθηκε στην εκπόνησή της αναγνωρίζεται και αναφέρεται στο κείμενο. Επιπλέον, αναφέρονται όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που αξιοποιήθηκαν, πρωτογενείς και δευτερογενείς, είτε η συμβολή τους παρατίθεται επακριβώς ως απόσπασμα είτε ως παράφραση.»

(Βλ. υπόδειγμα εσώφυλλου 1 στο Παράρτημα V)

Εσώφυλλο 2: Περιλαμβάνει όσα και το εσώφυλλο 1 (και στις δύο όψεις) στα αγγλικά (βλ. Παράρτημα VI).

Περίληψη, Λέξεις-κλειδιά, Abstract, Keywords: Πρόκειται για μια σύνοψη της εργασίας, έκτασης 200 – 300 λέξεων, στα ελληνικά και στα αγγλικά αντιστοίχως. Περιγράφει με λιτό τρόπο τι πραγματεύεται η εργασία, με ποιον τρόπο το πραγματεύεται και σε τι συμπεράσματα οδηγεί. Ειδικότερα, περιλαμβάνει μια εισαγωγή (παρουσιάζονται βασικά στοιχεία της υφιστάμενης γνώσης σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας που καθιστούν κατανοητό τον λόγο εκπόνησής της), το ερευνητικό πρόβλημα ή τον στόχο της μελέτης, ορισμένα κρίσιμα στοιχεία μεθοδολογίας (μέθοδος, δείγμα, ερευνητικά εργαλεία), σύνοψη των βασικών ευρημάτων και διατύπωση του κεντρικού συμπεράσματος.

Η περίληψη στα ελληνικά και η απόδοσή της στα αγγλικά εμφανίζονται σε ξεχωριστή σελίδα και φέρουν τους τίτλους «Περίληψη» και «Abstract» αντιστοίχως.

Δύο σειρές κάτω από κάθε περίληψη εμφανίζονται οι «Λέξεις-κλειδιά» ή «Keywords» αντίστοιχα. Πρόκειται για το πολύ δέκα λέξεις που αντανακλούν τις κομβικές έννοιες που πραγματεύεται η εργασία και μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την ηλεκτρονική ή άλλη αναζήτησή της από τους χρήστες.

Περιεχόμενα: Ο πίνακας περιεχομένων περιέχει τους τίτλους/υπότιτλους των κεφαλαίων και ενότητων που εμφανίζονται στο κείμενο, με τις αντίστοιχες σελίδες. Ουσιαστικά καθιστά ορατή την οργάνωση και αναδεικνύει τη δομή του κειμένου, επιτρέποντας στον αναγνώστη να αποκτήσει μια εικόνα του τι πραγματεύεται η εργασία και με ποιον τρόπο.

Εισαγωγή: Παρουσιάζει με συντομία την υφιστάμενη γνώση σχετικά με το αντικείμενο που πραγματεύεται η εργασία (βιβλιογραφικά στοιχεία) και εξηγεί τη συλλογιστική της συγκεκριμένης μελέτης. Επιπλέον, περιγράφει ποια είναι τα κεφάλαια της εργασίας και τι πραγματεύεται το καθένα από αυτά (με την έννοια του οδηγού για τον αναγνώστη).

Θεωρητικό/βιβλιογραφικό μέρος: Πρόκειται για κείμενο, διαρθρωμένο σε κεφάλαια και ενότητες με συνεχή αρίθμηση, που παρουσιάζει τα κρίσιμα σημεία της υπάρχουσας γνώσης σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας (σύμφωνα με την άποψη του συγγραφέα της). Αναλύει με κριτικό τρόπο το σώμα των σχετικών αξιόπιστων και έγκυρων δημοσιευμένων εργασιών, σκιαγραφώντας ουσιαστικά το θεωρητικό πλαίσιο που υιοθετείται από τον συγγραφέα της διατριβής.

Εμπειρικό μέρος: Περιγράφει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ολοκλήρωση μιας έρευνας, η οποία μπορεί να στηρίζεται σε πρωτογενή ή δευτερογενή δεδομένα. Ειδικότερα, περιλαμβάνει τα κεφάλαια που ακολουθούν:

(α) Μεθοδολογία: Διατυπώνονται το ερευνητικό πρόβλημα και τα ερωτήματα ή οι υποθέσεις της έρευνας, παρουσιάζονται ο σχεδιασμός της έρευνας, η ερευνητική μέθοδος που υιοθετήθηκε, το δείγμα και το/τα εργαλείο/α συλλογής δεδομένων, καθώς και ο τρόπος ανάλυσης των δεδομένων.

(β) Ανάλυση δεδομένων και αποτελέσματα: Παρουσιάζονται τα προϊόντα της ανάλυσης των δεδομένων και τα αποτελέσματα (ποσοτικά ή/και ποιοτικά) που προκύπτουν από αυτά, χωρίς να γίνεται απολύτως κανένα σχόλιο ή σύγκριση με αποτελέσματα άλλων ερευνητών ή τυχόν σκέψεις.

(γ) Συζήτηση και συμπεράσματα: Αποτιμάται το τι αναδείχτηκε ως κυρίαρχη τάση για κάθε ερευνητικό ερώτημα, συγκρίνεται με ενδεχομένως αντίστοιχα σημεία που εντοπίστηκαν στη βιβλιογραφία και σχολιάζονται συγκλίσεις και αποκλίσεις. Τέλος, διατυπώνονται τα συμπεράσματα (ιδανικά, κατά ερευνητικό ερώτημα) και συνοπτικά η απάντηση στο ερευνητικό πρόβλημα που τέθηκε.

Βιβλιογραφία: Είναι ο αλφαβητικός κατά συγγραφέα κατάλογος όλων των πηγών στις οποίες γίνεται αναφορά μέσα στο κείμενο. Οι πηγές αναφέρονται σύμφωνα με το σύστημα της American Psychological Association (APA), εκτός και αν ο επιβλέπων καθηγητής έχει υποδείξει ως καταλληλότερο άλλο σύστημα, όπως, π.χ., το Chicago Style (βλ. e-class μαθημάτων Κοινωνιολογίας ΠΤΔΕ/ΔΠΘ στη διεύθυνση <https://eclass.duth.gr/modules/document/document.php?course=ALEX03194>).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη σύνταξη της βιβλιογραφίας κατά APA μπορούν να αναζητηθούν, για παράδειγμα, στις ακόλουθες διευθύνσεις: http://eeyem.eap.gr/sites/default/files/ara_ver2.pdf (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο) ή <http://www.tuc.gr/2690.html> (Πολυτεχνείο Κρήτης).

Παραπομπές σε πηγές εντός του κειμένου: Οι συνηθέστεροι τρόποι παραπομπής σε πηγές εντός του κειμένου είναι οι παρακάτω:

- «... σύμφωνα με τον Δημητρίου (2008) ...»
- «... σύμφωνα με τους Snow και Power (2014) ...»
- «... οι Gates et al. (2011) αναφέρουν ...» (Το et al. σημειώνεται όταν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο. Για ελληνόγλωσσες πηγές γράφουμε κ.ά.)
- Ενδιάμεσα στο κείμενο ή στο τέλος παραγράφου: (Robinson 1990) ή (Καρυωτάκης και Αναστασίου 2004) ή (Dawson et al. 2005) ή (Aniston 2001, Δημητρίου 2011, Morrison 1999). Στην τελευταία περίπτωση τα επώνυμα εμφανίζονται με αλφαβητική σειρά του επωνύμου του πρώτου συγγραφέα.
- Όταν υπάρχουν περισσότερες της μίας αναφορές του ίδιου συγγραφέα, αυτές αναφέρονται κατά αύξουσα χρονολογική σειρά (Walkerline 1998, 2001, 2009).

Παράρτηματα: Περιλαμβάνουν υλικό το οποίο συνδέεται με τη μελέτη, βοηθά στην πληρέστερη κατανόησή της, αλλά δεν χρειάζεται να τοποθετηθεί στο κυρίως κείμενο της εργασίας. Για παράδειγμα, ερευνητικά εργαλεία, εκτενείς πίνακες, γραφικά, κατάλογοι, εκτενείς αναφορές, χάρτες, κτλ. Κάθε παράρτημα πρέπει να έχει ενιαίο θέμα. Τοποθετείται στο τέλος της εργασίας, μετά τη βιβλιογραφία, αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της και συμπεριλαμβάνεται στον πίνακα των περιεχομένων (βλ. παρακάτω, παράδειγμα δομής μιας διδακτορικής διατριβής).

Πίνακες: Κάθε πίνακας έχει τίτλο, ο οποίος τοποθετείται πριν από αυτόν. Ο τίτλος περιλαμβάνει τη λέξη «Πίνακας», κατόπιν τον αριθμό του κεφαλαίου στο οποίο ανήκει και, τέλος, τον αριθμό που δηλώνει τη σειρά του εντός του κεφαλαίου (π.χ., «Πίνακας 2.5» δηλώνει τον πέμπτο πίνακα του κεφαλαίου 2). Εναλλακτικά, οι πίνακες μπορεί να έχουν συνεχόμενη αρίθμηση, ξεκινώντας από τον αριθμό 1, ενιαία για ολόκληρη την εργασία. Οι πίνακες σχολιάζονται και, αν προέρχονται από κάποια πηγή, αυτή δηλώνεται στο τέλος του τίτλου του πίνακα [π.χ., Πίνακας 2.5: Κατανομή μαθητών που απορρίφθηκαν ανά τάξη και έτος (Παπαδόπουλος, 2005)].

Σχήματα και εικόνες: Τα σχήματα και οι εικόνες έχουν δικό τους ανεξάρτητο τίτλο, ο οποίος τοποθετείται μετά από αυτά και περιλαμβάνει τη λέξη «Σχήμα» ή «Εικόνα», αρίθμηση ξεχωριστή για κάθε κεφάλαιο ή ενιαία για ολόκληρη την εργασία και μια σύντομη φράση που περιγράφει το σχήμα ή την εικόνα (π.χ., Σχήμα 4.2: Γράφημα απεικόνισης της μαθητικής διαρροής στην x εκπαιδευτική περιφέρεια).

Έκταση της εργασίας: Η έκταση μιας διδακτορικής διατριβής κυμαίνεται από τις 40.000 έως τις 100.000 λέξεις (περίπου από 130 έως 300 σελίδες), εξαιρουμένων των παραρτημάτων.

Εκτύπωση και μορφοποίηση της εργασίας: Το κείμενο της διδακτορικής διατριβής εκτυπώνεται στη μία όψη χαρτιού μεγέθους DIN A4, 80 γραμμαρίων τουλάχιστον, και η μορφοποίησή του ακολουθεί τους παρακάτω κανόνες:

- Γραμματοσειρά: Times New Roman (χωρίς να απαγορεύεται η επιλογή μιας άλλης γραμματοσειράς).
- Μέγεθος γραμματοσειράς: Για το κείμενο 12, για τους τίτλους κεφαλαίων 16 και έντονα, για τους τίτλους υποκεφαλαίων 14 και έντονα, για τις ενότητες υποκεφαλαίων 12 και έντονα.
- Διάστιχο: «ακριβώς» ή «τουλάχιστον» 16 στιγμών.
- Αρίθμηση σελίδων: συνεχής και στο κάτω μέρος της σελίδας.
- Περιθώρια σελίδας: 3,17 αριστερά και δεξιά και 2,54 επάνω και κάτω.
- Στοιχισμός κειμένου: πλήρης.
- Κεφάλαια και ενότητες πρέπει να έχουν τίτλο και αρίθμηση.

Κανόνες πληκτρολόγησης

- Μετά από κάθε λέξη πληκτρολογούμε μόνο διάστημα.
- Πριν από σημείο στίξης δεν αφήνουμε κανένα κενό.
- Μετά από σημείο στίξης αφήνουμε ένα κενό. Εξαιρέση: μετά από άνοιγμα εισαγωγικών ή παρένθεσης.
- Enter πληκτρολογούμε μόνο για αλλαγή παραγράφου. Η αλλαγή γραμμής γίνεται αυτόματα από τον επεξεργαστή.

Βιβλιοδεσία: Τα φύλλα της διδακτορικής διατριβής δένονται με θερμοκόλληση και όχι με σπιράλ. Το εξώφυλλο πλαστικοποιείται. Στο οπισθόφυλλο της διδακτορικής διατριβής και στην εσωτερική πλευρά προσαρμόζεται σταθερή θήκη, στην οποία τοποθετείται το CD/DVD της εργασίας. Στην επιφάνεια του CD/DVD αναγράφονται το ΑΕΙ, η Σχολή, το Τμήμα, το ονοματεπώνυμο του/της συγγραφέα και ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής. Στη ράχη της βιβλιοδετημένης διατριβής αναγράφονται

όνομα και επώνυμο του συγγραφέα, ο χαρακτηρισμός «ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ» και το έτος παρουσίασής της στην Εξεταστική Επιτροπή.

Παράδειγμα δομής μιας διδακτορικής διατριβής

Εξώφυλλο

Εσώφυλλα 1 & 2

ΠΕΡΙΛΗΨΗ και ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ABSTRACT και KEYWORDS

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ (προαιρετικό)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ–ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1	Τίτλος
	1.1. Τίτλος ενότητας
	1.2. Τίτλος ενότητας
	1.3. ....
Κεφάλαιο 2	Τίτλος
	2.1. Τίτλος ενότητας
	2.1.1. Τίτλος υποενότητας
	2.1.2. Τίτλος υποενότητας
	2.1.3. ....
	2.2. Τίτλος ενότητας
	2.2.1. Τίτλος υποενότητας
	2.2.2. Τίτλος υποενότητας
	2.2.2. ....
	2.3. ....
Κεφάλαιο X	.....

ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο X+1: Μεθοδολογία

Κεφάλαιο X+2: Ανάλυση δεδομένων και αποτελέσματα

Κεφάλαιο X+3: Συζήτηση και συμπεράσματα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ ΠΙΝΑΚΩΝ / ΣΧΗΜΑΤΩΝ / ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

[Τίτλος]

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

[Όνοματεπώνυμο]

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 2016

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

[Τίτλος]

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

[Όνοματεπώνυμο]

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/ρια: ..... [όνομα, επώνυμο, τίτλος/ιδιότητα]

Μέλος 2: .....

Μέλος 3: .....

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Μέλος 4: .....[όνομα, επώνυμο, τίτλος/ιδιότητα]

Μέλος 5: .....

Μέλος 6: .....

Μέλος 7: .....

Η παρούσα διδακτορική διατριβή υποβλήθηκε στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης για την απόκτηση του διδακτορικού τίτλου σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής.

ΑΝΑΓΟΡΕΥΤΗΚΕ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΝ [ημερομηνία]

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © [όνομα και επώνυμο φοιτητή/ριας, έτος ολοκλήρωσης της εργασίας]
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή μέρους ή του συνόλου της παρούσας διατριβής. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για εκπαιδευτικό ή ερευνητικό σκοπό, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης.

Η έγκριση της διδακτορικής διατριβής από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης δεν δηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.

Υπεύθυνη Δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας της παρούσας διδακτορικής διατριβής και ότι κάθε βοήθεια που προσφέρθηκε στην εκπόνησή της αναγνωρίζεται και αναφέρεται στο κείμενο. Επιπλέον, αναφέρονται όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που αξιοποιήθηκαν, πρωτογενείς και δευτερογενείς, είτε η συμβολή τους παρατίθεται επακριβώς ως απόσπασμα είτε ως παράφραση.

Ο/ Η συγγραφέας της εργασίας

.....
[Υπογραφή]

DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE
SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
PRIMARY EDUCATION DEPARTMENT

[Title]

DOCTORAL THESIS

[Full Name of the author]

COMMITTEE OF EXAMINERS

Members of Advisory Committee:

Supervisor: .....

Member 2: .....

Member 3: .....

Other members of the Committee of examiners:

Member 4: .....

Member 5: .....

Member 6: .....

Member 7:.....

A thesis submitted in partial fulfilment of the
requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Education,
Department of Primary Education, Democritus University of Thrace

ALEXANDROUPOLIS, 2016

All rights reserved

Copyright © [first name and surname of the student(s), year of submission]

The approval of the doctoral thesis by the Department of Primary Education, Democritus University of Thrace, does not necessarily indicate the acceptance of the views of the author(s).

Statutory Declaration

I certify that I am the author of this doctoral thesis and that all the help offered for its compilation is acknowledged and is clearly indicated in the text. Furthermore, all primary as well as secondary resources used as well as the materials appearing in it have been properly quoted and attributed.

The author of the report

[Signature]

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ**

του/της κ. ....

Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή, η οποία ορίστηκε από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στην υπ' αριθμό ..... συνεδρίασή της για την κρίση της διδακτορικής διατριβής του/της κ. ...., με τίτλο «.....»

.....»
συνήλθε σε συνεδρίαση στην αίθουσα ....., ημέρα ..... και ώρα ....., με προεδρεύοντα τον επιβλέποντα καθηγητή της διδακτορικής διατριβής κ. ....

Στη συνεδρίαση ήταν παρόντα:

α) τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής:

....., επιβλέπων/ουσα

....., μέλος

....., μέλος, και

β) τα υπόλοιπα τέσσερα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής:

.....,

.....,

..... και

.....

Ο Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και ανακοίνωσε τη διαδικασία της εξέτασης. Ο/Η υποψήφιος/α δίδακτωρ ανέπτυξε για ..... λεπτά της ώρας το θέμα της διατριβής του/της. Στη συνέχεια, υποβλήθηκαν ερωτήσεις στον/στην υποψήφιο/α από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, οι οποίες στόχευαν στον αξιολόγηση της επιστημονικής συγκρότησης του

υποψηφίου, της γνώσης του θέματος και της μεθοδολογίας της διατριβής, καθώς και κρίσιμων θεμάτων του οικείου επιστημονικού κλάδου.

Μετά το τέλος της παρουσίασης και την υποβολή των ερωτήσεων ο/η υποψήφιος/α διδάκτωρ και το ακροατήριο εξήλθαν από την αίθουσα και τον λόγο έλαβε ο Πρόεδρος της επιτροπής, ο/η οποίος/α πρότεινε ο/η υποψήφιος/α να κριθεί επιτυχών/ούσα, καθώς η διατριβή του/της είναι πρωτότυπη και αποτελεί ουσιαστική συμβολή στην πρόοδο της επιστήμης. Με αυτήν την άποψη συμφώνησαν και τα άλλα παρόντα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Διαφώνησε/αν το/τα μέλος/η της επιτροπής ....., το/τα οποίο/α κατέθεσε/αν το συνημμένο σημείωμα.

Στη συνέχεια, ο/η Πρόεδρος έθεσε σε ψηφοφορία το ερώτημα αν ο/η υποψήφιος/α διδάκτωρ, επέτυχε στη δοκιμασία. Τα μέλη της επιτροπής ψήφισαν μετά από κλήρωση, αρχίζοντας από το γράμμα ..... ως εξής:

[Ονοματεπώνυμο]

.....: ΝΑΙ
.....:
.....:
.....:
.....:
.....:
.....:

Ο/Η Πρόεδρος ανακοίνωσε ότι ο/η υποψήφιος/α διδάκτωρ επέτυχε στη δοκιμασία, δεδομένου ότι ψήφισαν καταφατικά ..... από τα παρόντα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Αρνητικά ψήφισε/αν το/τα μέλη .....

Ακολουθώς ο/η Πρόεδρος έθεσε σε ψηφοφορία το ερώτημα «Ποιος βαθμός να απονεμηθεί στον/στην υποψήφιο διδάκτορα?». Τα μέλη της επιτροπής ψήφισαν ως εξής, αρχίζοντας από το γράμμα .....:

[Ονοματεπώνυμο]

[χαρακτηρισμός βαθμού]

.....:
.....:
.....:
.....:
.....:
.....:
.....:

Ο/Η Πρόεδρος της επιτροπής ανακοίνωσε ότι το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας είναι ..... ψήφοι υπέρ της απονομής στον/στην κ. .... του βαθμού «.....». [Σε περίπτωση διαφοροποίησης αναφέρεται το πλήθος των ψήφων και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός]

Μετά το παραπάνω αποτέλεσμα της ψηφοφορίας η Εξεταστική Επιτροπή αποφασίζει να απονεμηθεί στον/στην κ. .... ο τίτλος του διδάκτορα με βαθμό «.....» και προτείνει την αυτοδίκαιη ανακήρυξή του/της σε διδάκτορα των Επιστημών της Αγωγής.

Η ΕΠΤΑΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Όνοματεπώνυμο και τίτλος/ιδιότητα		Υπογραφή
.....	Επιβλέπων/ουσα	_____
.....	Μέλος Συμβουλευτικής Επιτροπής	_____
.....	Μέλος Συμβουλευτικής Επιτροπής	_____
.....	Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής	_____
.....	Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής	_____
.....	Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής	_____
.....	Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής	_____